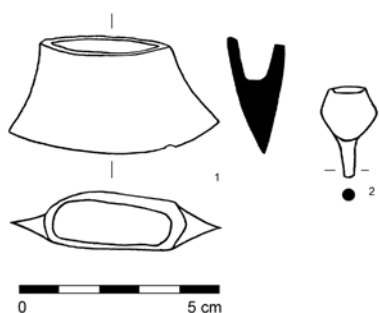

Z broušeného nástroje se dochovala pouze týlní část s polovinou provrtu. Původně šlo o motyku, kterou lze obecně klást do neolitu. Do mladší až pozdní doby bronzové můžeme rámcově zařadit část ostří bronzové sekery (obr. 25: 1), které s největší pravděpodobností pochází ze sekery s tulejkou. Další náález představuje hlavice dvojkónické jehlice s částí dřívku (obr. 25: 2). Tento typ jehlic nepatří k datačně citlivým oporám a těžiště jejího výskytu je v mladší až pozdní době bronzové. Do stejného časového intervalu patří také oba bronzové slitky (celková hmotnost 9,5 g). Nová kolekce nálezů doplňuje naše dosavadní znalosti o osídlení této polohy v mladší době kamenné a v průběhu mladší až pozdní doby bronzové (srov. Hlubek, Přidal 2014; Hlubek, Přidal 2015; Hlubek, Přidal 2016).

Obr. 25. Náměšť na Hané. Výběr nálezů. Kresba L. Hlubek.

Fig. 25. Náměšť na Hané. Selection of finds. Drawing by L. Hlubek.

Literatura

Hlubek, L., Přidal, T. 2014: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 167–168.

Hlubek, L., Přidal, T. 2015: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 56(1), 153.

Hlubek, L., Přidal, T. 2016: Náměšť na Hané (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 57(1), 220.

Summary

A detector survey in “V Psínku” field in the Náměšť na Hané cadastral area (Olomouc District) yielded finds of fragments of a biconical pin and a bronze axe blade along with two amorphous bronze ingots. The finds are dated generally to the Late or Final Bronze Age.

Lukáš Hlubek, Tomáš Přidal

Oleksovice (okr. Znojmo)

„Prátna“.

Únětická kultura. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9078814N, 16.2434481E

V období od 8. 1. do 10. 11. 2020 proběhl záchraný archeologický výzkum v rámci stavby „SV Damnice – zajištění kvality pitné vody – II. etapa“. Rozsáhlá stavba protunla archeologickou lokalitu při severním okraji obce Oleksovice. Zde výkop vodu porušil 23 zahloubených objektů, v převážné většině se jednalo o zásobnice. Jelikož byly objekty dokumentovány v profilu výkopu, nebylo z jejich výplní vyzvednuto velké množství movitého materiálu. Proto je většina objektů datována pouze v rámci kategorie pravěk obecně. Ve čtyřech případech bylo možné zásobní jámy přiřadit kultuře únětické ze starší doby bronzové.

Literatura

AMČR: Záznam M-201903752 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A Neolithic and Early Bronze Age settlement was detected during a rescue excavation in “Prátna” field near the northern periphery of the municipality of Oleksovice (Znojmo District) in 2020.

David Humpola

Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Ul. Kožušanská č. p. 71/6, parc. č. 170.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -547847.03, -1125565.01; -547882.35, -1125574.07; -547878.91, -1125584.13; -547842.14, -1125576.45

V září 2020 uskutečnili pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchraný výzkum v intravilánu městské části Olomouc-Nemilany na ulici Kožušanská. Na ploše odtěženého dvora statku o velikosti 40 × 10 m bylo prozkoumáno 20 sídlištních objektů datovaných do neolitu (kultura s lineární keramikou), eneolitu (lengyelská kultura), kultury lužických popelnicových polí, středověku a novověku. Lokalita se nachází na první pravobřežní terase řeky Moravy v nadmořské výšce 212–214 m. Mezi objekty dokumentovanými ve stěnách stavební jámy či na skryté ploše byly zachyceny čtyři zásobní jámy datované nepočtenou keramikou do období kultury lužických popelnicových polí.

Literatura

AMČR: Záznam M-202100303 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

An excavated farm court with four storage pits dated to the Lusatian Urnfield culture period was examined in 71 Kožušanská Street in Nemilany cadastral area (Olomouc District) in September 2020.

Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc)

Ul. Janského, parc. č. 443/1.

Únětická kultura, kultura popelnicových polí. Sídliště, pohřební areál. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5776278N, 17.2412111E; 49.5771222N, 17.2409028E; 49.5772111N, 17.2405444E; 49.5774583N, 17.2406889E; 49.5776389N, 17.2399944E; 49.5779000N, 17.2401389E

Od března do září roku 2020 probíhal plošný výzkum vyvolaný stavbou v pořadí již čtvrtého bloku bytových domů při jižní straně ulice Janského v Olomouci. Polykulturní lokalita je známá z předchozích sezón, dosavadní aktivity i nálezy shrnul naposledy T. Zlámal (2020). Plocha zkoumaná v roce 2020 se nachází západně a po svahu výše od ploch zkoumaných dříve. Geologické podloží je zde tvořeno písčými, nivními

Obr. 26. Olomouc, ul. Janského. Nároží kůlové stavby, pohled od severu.
Foto T. Zlámal.

Fig. 26. Olomouc, Janského Street. Corner of a pole structure, view from the north.
Photo by T. Zlámal.

naplavenými hlínami a sprašovou hlínou. Výzkum prováděl odbor archeologie Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci, ve spolupráci s pracovníky Archaia Olomouc z. ú. a s antropologem Archeologického centra Olomouc, p. o., Lukášem Šínem.

Na ploše ve tvaru L o rozloze 2135 m² byla poměrně vysoká koncentrace zahloubených objektů. Evidováno bylo celkem 109 jam kruhového půdorysu dosahujících průměrů 1,5 až 2,6 m, dále 18 jam sloupových o průměru kolem 0,5 m a jeden rozsáhlý, patrně těžební objekt, dlouhý minimálně 14 m (zachycen v rohu skryté plochy). V naprosté většině se jednalo o jámy patrně zásobního charakteru, s podhloubenými stěnami. Jejich zahloubení do podloží činilo 1 až 2 metry. V severní části skryté plochy bylo zachyceno jihozápadní nároží kůlové stavby (obr. 26). Další výjimku představovaly dvě situace, kdy měly výplně jam odlišný charakter, a to se značným podílem popela, mazanice a mazanického prachu. V obou dvou případech se jednalo o více vzájemně se porušujících jam (objekty k. 565, 584 a k. 539, 540). V prvním případě byla v tomto žárovišti také vrstva říčních škeblí, místy mocná až 5 cm. Druhá skupina jam s pozůstatky dokladů ohně byla velmi bohatá na nálezy keramiky, kromě zlomků nádob se také našla drobná plastika, zdobený přeslen (obr. 27) a zlomky keramických náramků (?) s rytou výzdobou, napodobující exempláře z kovu.

Obr. 27. Olomouc, ul. Janského. Drobná keramika z objektů k. 539, 540. Foto T. Zlámal.

Fig. 27. Olomouc, Janského Street. Small-sized pottery from features c. 539, 540.
Photo by T. Zlámal.

Obr. 28. Olomouc, ul. Janského. Hrob 3. Foto H. Dehnerová.

Fig. 28. Olomouc, Janského Street. Grave 3. Photo by H. Dehnerová.

Počet nalezených artefaktů z celého výzkumu je však ne- přímo úměrný počtu sídlištních objektů, většina jam, kromě výše uvedených, neobsahovala žádné nebo jen ojedinělé kusy (většinou atypické zlomky) pravěké keramiky. Výjimku tvořila jáma kruhového půdorysu (průměr 2 m), jednak malým zahloubením do podloží (0,6 m), jednak značným množstvím keramických zlomků, pokrývajících celé dno. Šlo o destruované zásobnice (nejméně dvě slepitelné nádoby) únětické kultury. Další výjimkou byla jáma, ve které byla spolu s keramikou pozdní doby bronzové přítomna také neúplná kostra psa.

Další skupinu nálezů tvoří lidské pozůstatky čtyř jedinců; kostry byly dochovány ve velmi špatném stavu. Všechny se nacházely v jižní části zkoumané plochy, přičemž hroby 2 a 3 na jednom místě. Ve třech případech šlo o uložení zemřelého ve skrčené poloze, jeden zemřelý (hrob 2) byl spíše pohozen do částečně zasypané jámy. Po vybrání jejího obsahu se na dně vyrýsoval tvar menšího objektu, ve kterém byl následně zjištěn hrob 3 (obr. 28). Tento zemřelý měl jako jediný u sebe i keramické nádoby, a to džbánec, pohárek a zlomky další nádoby únětické kultury (obr. 29). Datování ostatních hrobů je nejisté.

Podle předběžného vyhodnocení byla plocha prozkoumaná v roce 2020 osídlena ve dvou časových horizontech, spadajících však do doby bronzové. Nejméně jeden hrob a sídlištní objekt náleží starší době bronzové – kultuře únětické. Většina

Obr. 29. Olomouc, ul. Janského. Nádoba z hrobu 3. Foto T. Zlámal.

Fig. 29. Olomouc, Janského Street. Vessel from grave 3.
Photo by T. Zlámal.

zahlobených objektů je pokračováním rozsáhlejšího sídliště zjištěného v minulých letech, spadá do období mladší až pozdní doby bronzové a patří komplexu lužických popelnicových polí, zřejmě jeho slezské fázi.

Literatura

Zlámal, T. 2020: Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 61(1), 178–179.

Summary

A rescue excavation brought about by the construction of apartment houses in Janského Street in Olomouc (Povel cadastral area, Olomouc District) took place in 2020. The continuation of a Lusatian Urnfield cultural complex occupation discovered in previous years was detected, along with evidence of Únětice culture settlement activities and graves.

Hana Dehnerová, Tomáš Zlámal

Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Za Křenkovým“, parc. č. 533/6.

Doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5715356N, 17.2406542E

V průběhu měsíce května 2020 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchranný archeologický výzkum polykulturní lokality na budoucích stavbách infrastruktury v Olomouci-Slavoníně (parc. č. 533/6). Lokalita se nachází na mírném svahu orientovaném směrem k východu s nadmořskou výškou zhruba 210 m. Na skryté ploše bylo prozkoumáno pět sídlištních objektů datovaných do kultury lengyelské, doby bronzové a laténské.

Literatura

AMČR: Záznam M-202005001 [cit. 2021-03-22]. Archeologická mapa České republiky.

Summary

A rescue excavation was carried out in Olomouc, Slavonín cadastral area in May 2020. Five settlement features were detected and dated to the Eneolithic (Lengyel culture), Bronze Age and La Tène period.

Lukáš Šín, Marek Kalábek

Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Zahrady“, parc. č. 533/210–533/217.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK – -548291.86, -1123499.64; -548265.67, -1123509.70; -548324.14, -1123658.13; -548349.28, -1123643.84

V červnu až září 2020 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., několik drobných záchranných výzkumů pod budoucími rodinnými domy na lokalitě „Zahrady“ v intravilánu městské části Olomouc-Slavonín. Navázali zde na předchozí výzkumy z let 2004–2019 (Kalábek 2019, 197; Hadrava 2020, 161).

Lokalita leží na mírném svahu první pravobřežní terasy řeky Moravy, obráceném k východu, s nadmořskou výškou 214–215 m. Na ploše 0,43 ha bylo prozkoumáno 31 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (jordanovská kultura), období lužických popelnicových polí, časněho středověku a novověku. Objeven byl i jeden kostrový hrob z časněho středověku (?) a novověká cesta. Severně od objektů jordanovské kultury byly prozkoumány i čtyři zásobní jámy trapézového řezu s nepočetnými nálezy keramiky, kterou lze datovat do období kultury lužických popelnicových polí.

Literatura

Hadrava, V. 2020: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 61(1), 161.

Kalábek, M. 2019: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 60(1), 196–197.

Summary

Four Lusatian Urnfield culture storage pits were examined in 2020 during the construction of six family houses in “Zahrady” field in the Slavonín cadastral area (Olomouc District).

Marek Kalábek

Opatovice (k. ú. Opatovice u Hranic, okr. Přerov)

„Podhájí“.

Starší doba bronzová. Pole. Průzkum detektorem kovu.

Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.5051650N, 17.7357042E; 49.5049100N, 17.7351331E

V srpnu 2020 předal pan Tomáš Jančík archeologům Muzea Komenského v Přerově, p. o., dvě sekery ze starší doby bronzové, které našel během preventivní detektorové prospekce v poloze „Podhájí“ v k. ú. Opatovice u Hranic. Obec Opatovice se rozprostírá na Vítonické pahorkatině, která tvoří střední část Kelčské pahorkatiny. Nálezová poloha se nachází poblíž pravého břehu bezejmenného levostranného přítoku Opatovického potoka. Nadmořská výška se v místech nálezu pohybuje mezi 296–301 m. V prvním případě se jednalo o torzo sekerky s postranními lištami a vějířovitě rozšířeným ostrím (obr. 30: 1). Délka dochované části předmětu činila 64 mm, maximální šířka 28,5 mm a šířka týlu 13,5 mm. Maximální tloušťka předmětu je 9 mm a tloušťka v úrovni týlu 6 mm. Hmotnost sekerky činila 51,96 g. Povrch předmětu byl pokryt světle zelenou patinou. Ve vzdálenosti několika desítek metrů od prvního nálezu byla získána druhá sekerka (obr. 30: 2). Jednalo se o kompletní exemplář bronzové sekerky s náznakem postranních lišt a vějířovitě rozšířeným ostrím. Celková délka artefaktu je 93 mm, maximální šířka 34 mm, šířka týlu 15 mm. Maximální tloušťka je 11 mm, přičemž se nástroj směrem k týlu nápadně zužuje až na hodnotu 3 mm. Hmotnost sekerky činila 97,62 g. Povrch artefaktu je pokryt silně porézní světle zelenou patinou. Vzhledem k nevelké vzájemné vzdálenosti nálezových poloh obou předmětů lze předpokládat, že mohly být původně součástí většího souboru artefaktů uloženého záměrně do země ve starší době bronzové. Zachráněné artefakty rozšiřují naše dosavadní znalosti o pravěkém osídlení krajiny Hranicka ve východní části přerovského regionu (Schenk 2020).

Literatura

Schenk, Z. 2020: Dvě sekery ze starší doby bronzové u Opatovic.

Zprávodaj Muzea Komenského v Přerově. Říjen–prosinec 2020, 18.